

ČESKÁ OBCHODNÍ INSPEKCE

Inspektorát Plzeňský a Karlovarský se sídlem v Plzni
Houškova 33, 308 57 Plzeň

V Plzni dne 20.03.2023



SEČ: 22/0225/23/SŘ/P

č.j.: ČOI 35474/23/2200

Sp.Zn.: ČOI 2032/23/2200

PŘÍKAZ

Ředitel Inspektorát České obchodní inspekce Plzeňský a Karlovarský se sídlem v Plzni věcně příslušný dle ust. § 7 odst. 2 a ust. § 10 odst. 1 písm. a) zákona č. 311/2006 Sb., o pohonných hmotách a čerpacích stanicích pohonných hmot a o změně některých souvisejících zákonů, v platném znění, (dále „zákon o pohonných hmotách“) a místně příslušný dle ust. § 62 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, v rozhodném znění (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“), rozhodl podle ust. § 90 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky, ve spojení s ust. § 150 odst. 1 a 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších právních předpisů, (dále jen „správní řád“), **takto:**

I.

Obviněná **G.A.S. Petroleum Group s.r.o.**, IČO 06197019, sídlem Dobronická 1257, 148 00, Praha 4 - Kunratice, **se uznává vinnou** z porušení právních povinností stanovených v ust. § 3 odst. 1 zákona o pohonných hmotách, kterého se dopustila tím, že dne 04.01.2013 v provozovně „čerpací stanice“, Lipová 325, 349 58, Černošín, kde podniká, prodávala PHM – motorovou naftu (NM), která neodpovídala limitním hodnotám stanovených v ust. § 3 odst. 1 písm. b) vyhlášky MPO č. 133/2010 Sb., o požadavcích na pohonné hmoty, o způsobu sledování a monitorování složek a jakosti pohonných hmot a jejich evidenci, ve znění pozdějších předpisů a ČSN EN 590:2022, a to v ukazateli jakosti „bod vzplanutí“, jehož zjištěná hodnota byla 40,5°C oproti minimální normou stanovené hodnotě 53,0°C, tj. s rozdílem 12,5°C, a tím naplnila skutkovou podstatu přestupku podle ust. § 8 odst. 1 písm. a) zákona o pohonných hmotách

II.

Za spáchání výše uvedeného přestupku se obviněné **ukládá:**

podle ust. § 8 odst. 3 písm. b) zákona o pohonných hmotách, ve spojení s ust. § 90 odst. 1 a ust. § 46 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky, **pokuta** ve výši: **100.000,- Kč** (slovy jednototísíkorunčeských).

Uloženou pokutu je obviněná povinna zaplatit na účet České obchodní inspekce vedený u ČNB Praha 1, č. ú. 3754-829011/0710, variabilní symbol 1102252223, konstantní symbol 1148 (převodním příkazem) nebo 1149 (poštovní poukázkou), **a to ve lhůtě 30 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí.**

O d ů v o d n ě n í

Při kontrole České obchodní inspekce provedené dne 04.01.2023 v provozovně „čerpací stanice“, Lipová 325, 349 58, Černošín, kde G.A.S. Petroleum Group s.r.o. podniká, byl proveden odběr vzorků pohonných hmot - nafta motorová (č. vzorku 6/22/23) a benzín natural 95 (č. vzorku 7/22/23), a to v rámci trvalého sledování a monitorování jakosti a bezpečnosti pohonných hmot – viz Protokol o odběru vzorku pohonných hmot číslo dokladu - 222301040025003.

V době odběru vzorku dne 04.01.2023 byl stav paliva v nádržích čerpací stanice:

- nafta motorová – 10.514 litrů,
- natural 95 – 9.051 litrů.

O provedeném odběru byl inspektory České obchodní inspekce sepsán dne 04.01.2023 úřední záznam č.j.: ČOI 2032/23/0100 (ID 222301040025003), se kterým byla jmenovaná společnost seznámena dne 05.01.2023, kdy jí byl tento úřední záznam doručen prostřednictvím datové schránky v souladu se zák. č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, v rozhodném znění - ID zprávy: 1124217657.

Laboratorní zkoušku odebraných vzorků pohonných hmot provedla SGS Czech Republic s.r.o., Praha 10, U Trati č. 42 (zkušební laboratoř č. 1152.1 akreditovaná Českým institutem pro akreditaci o.p.s. podle ČSN EN ISO/IEC 17020:2012),

- viz
 1. Zkušební protokol č. 83155 ze dne 06.01.2023
 2. Inspekční zpráva 17/2023 ze dne 06.01.2023
- součástí správního spisu.

Odebraný vzorek NM nevyhověl provedenému posouzení, a to v ukazateli jakosti:

- „bod vzplanutí“ v uzavřeném kelímku PM, jehož zjištěná hodnota byla 40,5 °C (nejistota měření je 1 °C), oproti minimální normou ČSN EN 590:2022 stanovené hodnotě 53,0 °C, tj. s rozdílem 12,5 °C.

Ve zkoušeném ukazateli byl vzorek NM vyhodnocen jako nevyhovující limitním hodnotám ČSN EN 590:2022.

Na základě výsledků rozboru odebraného vzorku motorové nafty bylo dne 09.01.2023 inspektory ČOI provedeno na čerpací stanici došetření, v rámci kterého bylo zjištěno, že zásobní tank NM, ze kterého byl proveden ze strany ČOI dne 04.01.2023 odběr, byl dne 06.01.2023 doplněn.

O došetření byl inspektory ČOI sepsán dne 09.01.2023 úřední záznam č.j. ČOI 3719/23/0100 (ID 221912160065122), se kterým byla kontrolovaná společnost seznámena dne 09.01.2023, kdy jí byl tento úřední záznam doručen prostřednictvím datové schránky v souladu se zák. č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, v rozhodném znění - ID zprávy: 1126034941.

O provedené kontrole byl inspektory České obchodní inspekce ve smyslu ust. § 12 zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole, v platném znění, sepsán dne 12.01.2023 protokol o kontrole č.j.: ČOI 5375/23/2200 (ID 222301040025033), se kterým byla jmenovaná společnost seznámena dne 12.01.2023, kdy jí byl tento protokol společně s výsledky posouzení jakosti odebraného vzorku PHM doručen prostřednictvím datové schránky v souladu se zák. č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, v plat. znění - ID zprávy: 1128122156.

Dne 23.02.2023 byl sepsán úřední záznam č.j. ČOI 25655/23/0100, prostřednictvím kterého byla společnost v souladu s ust. § 8 písm. c) zákona o kontrole vyzvána k doložení výpisu z prodeje motorové nafty s uvedením množství prodaných litrů, a to za období od 30.12.2022 do 06.01.2023 do 10:54. S úředním záznamem byla jmenovaná společnost seznámena dne 24.02.2023, kdy jí byl tento doručen prostřednictvím datové schránky v souladu se zák. č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, v plat. znění - ID zprávy: 1148822463.

Dne 24.02.2023 byl požadovaný přehled zaslán, č.j. 26273/23. Z přehledu je patrné, že v uvedeném období bylo prodáno 10.309 litrů motorové nafty. Dne 28.02.2023 byl inspektorátu doručen přípis č.j. 27482/23, ve kterém M. Curci uvádí, že v zaslaném přehledu jsou litry uvedeny k korunách, jelikož v době naskladnění není obsluhou čerpací stanice známa kupní cena PHM.

Správní orgán přezkoumal všechny písemné materiály, tj. podklady rozhodnutí a dospěl k závěru, že skutečný stav věci, na základě kterého rozhodl, byl spolehlivě zjištěn, ve věci nebylo nutné provést další dokazování.

Dle ust. § 3 odst. 1 zákona o pohonných hmotách lze pohonné hmoty prodávat nebo vydávat, pouze pokud splňují požadavky na jejich jakost a složení stanovené prováděcím právním předpisem, zvláštními právními předpisy a českými technickými normami.

Na základě ustanovení § 7 odst. 2 zákona o pohonných hmotách, Česká obchodní inspekce kontroluje složení a jakost pohonných hmot u výrobce, prodejce, dovozce, vývozce, a to i během přepravy, podle zvláštního právního předpisu a sleduje a monitoruje složení a jakost pohonných hmot v souladu s prováděcím předpisem vydaným podle § 3 odst. 2, provádění rozborů je zajišťováno prostřednictvím akreditovaných osob.

Správní orgán dospěl k závěru, že výše popsáním jednáním Strážovská čerpací stanice s.r.o. naplnila jednání uvedené v ust. § 9 odst. 1 písm. b) zákona o pohonných hmotách, podle kterého se právnická nebo podnikající fyzická osoba dopustí přestupku tím, že prodá nebo vydá pohonnou hmotu, která nespĺňuje požadavky na pohonné hmoty podle § 3 odst. 1 téhož zákona.

Podle ust. § 3 odst. 1 písm. b) vyhlášky MPO č. 133/2010 Sb., o požadavcích na pohonné hmoty, o způsobu sledování a monitorování složek a jakosti pohonných hmot a jejich evidenci, ve znění pozdějších předpisů, je požadovaná jakost u motorové nafty splněna tehdy odpovídá – li normě ČSN EN 590 a splňuje - li ukazatele jakosti stanovené v Příloze č. 2 této vyhlášky. Příloha č. 2. stanoví v ukazateli „bod vzplanutí“ mezní hodnotu přísněji než cit. norma, kdy stanoví minimální hodnotu – nad 55,0 °C (cit. norma má limitní hodnotu 53,0 °C).

Z výše uvedeného je patrné, že jakost NM nebyla v řešeném případě prokazatelně splněna a dále, že správní orgán k určení odchylek, a tím i závažnosti přestupku, ve zkoušených parametrech přihlédl k mezním hodnotám, jež jsou pro účastníka řízení příznivější.

Správní orgán, uvádí, že odpovědnou osobou za porušení povinností je v tomto případě prodávající, tedy ten, kdo spotřebiteli prodává pohonnou hmotu, která nesplňuje požadavky na pohonnou hmotu podle ust. § 3 odst. 1 cit. zákona. Proávající nese za jakost jím prodávaných pohonných hmot odpovědnost objektivní (odpovědnost za výsledek), tzn. bez ohledu na zavinění (nevyžaduje prokázání zavinění). Takovou odpovědnost nese ten, kdo stanoveným požadavkům nevyhovující pohonnou hmotu prodá. Stačí tedy pouhé zjištění, že byl porušen právní předpis (právní povinnost) a nastává odpovědnost konkrétního subjektu za konkrétní přestupek (viz rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 30.7.2010 sp.zn. 7Ca 215/2008-31-34, citace: „*Odpovědnost za kvalitu prodávaných paliv a tedy i za porušení povinností prodávat paliva v požadované jakosti nese zásadně prodejce.*“ (stejně tak i rozsudek Městského soudu v Praze č.j. 10Ca 306/2008 – 72, rozsudek NSS As 112/2010 – 9 ze dne 9.2.2011). Této odpovědnosti se účastník řízení tedy nemůže zbavit např. poukazem na dodání pohonné hmoty distribuční společností, či na přepravce, který pohonnou hmotu přepravuje prodávajícímu. Je tedy na účastníkovi řízení, zda-li bude případně „škody“ vymáhat po svých obchodních partnerech nebo přepravních PHM soukromoprávní cestou. V případě, že si je podnikatel (PO či FO) zcela jist, že zjištěná nekvalita PHM nemá svůj původ v porušení technologické kázně na čerpací stanici, je pouze na něm jaká opatření přijme k tomu, aby si zajistil dodávku PHM odpovídající kvality, popřípadě i jaké smlouvy o dodávkách PHM uzavře, a zda v nich bude pamatováno i na případnou odpovědnost distributora, dojde-li k znečištění přepravovaných PHM pochybením na jeho straně. Rozhodl-li se účastník řízení podnikat v oblasti pohonných hmot, je po té na něm, aby prováděl taková opatření, aby předešel prodeji nevyhovujících pohonných hmot. Vzhledem k tomu, že prodej PHM svojí specifičností klade větší nároky na prodávajícího, je na něm, aby zajistil, že prodávané produkty jsou v souladu s požadovanými jakostními parametry, a to např. dodatečnými kontrolami dodaných PHM. Správní orgán uvádí, že odpovědnost za přestupek je odpovědností objektivní, a nezáleží na zavinění, ke spáchání přestupku může dojít i zcela nezaviněně, přičemž správní orgán není povinen zkoumat, kdy a kde došlo ke vzniku odchylek od stanovených jakostních parametrů. Vyvinut se je možné pouze v případě naplnění liberačního důvodu daného ust. § 10 odst. 1 zákona o pohonných hmotách. Pro uplatnění uvedeného liberačního důvodu je třeba vždy posuzovat individuální okolnosti každého jednotlivého případu, zpravidla k jeho uplatnění však bude dán důvod jen ve zcela výjimečných případech nenadálých událostí, např. v případech zásahů tzv. vyšší moci. Účastník řízení neprokázal, že by před prodejem motorové nafty jakkoliv ověřoval jeho kvalitu. Účastník řízení neprokázal, že by vynaložil veškeré úsilí, které je možné požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránil.

Dle ust. § 3 odst. 1 zákona o pohonných hmotách lze pohonnou hmotu prodávat nebo vydávat, pouze pokud splňují požadavky na jejich jakost a složení stanovené prováděcím právním předpisem, zvláštními právními předpisy a českými technickými normami.

Na základě ustanovení § 7 odst. 2 zákona o pohonných hmotách, Česká obchodní inspekce kontroluje složení a jakost pohonných hmot u výrobce, prodejce, dovozce, vývozce, a to i během přepravy, podle zvláštního právního předpisu a sleduje a monitoruje složení a jakost pohonných hmot v souladu s prováděcím předpisem vydaným podle § 3 odst. 2, provádění rozborů je zajišťováno prostřednictvím akreditovaných osob.

Správní orgán dospěl k závěru, že výše popsaným jednáním G.A.S. Petroleum Group s.r.o. naplnila jednání uvedené v ust. § 8 odst. 1 písm. a) zákona o pohonných hmotách, podle kterého se přestupku dopustí ten, kdo prodá nebo vydá pohonnou hmotu, s výjimkou elektřiny, která nespĺňuje požadavky na pohonné hmoty podle § 3 odst. 1 zákona.

Správní orgán konstatuje, že jakostní odchylka pohonné hmoty nad limitní hodnoty tolerované normami signalizují určitou nekvalitu a takové výrobky by neměly být nabízeny a prodávány spotřebiteli.

Při rozhodování o výši pokuty správní orgán ve smyslu ustanovení § 10 odst. 2 zákona o pohonných hmotách, přihlédl k závažnosti přestupku, kterou správní orgán hodnotil zejména s ohledem na způsob spáchání a následky protiprávního jednání.

Způsob spáchání přestupku nezohlednil správní orgán ani ve prospěch ani v prospěch účastníka řízení, neboť k protiprávnímu jednání došlo pro tento přestupek způsobem typickým, tj. prodejem PHM (NM), které neodpovídala předepsaným požadavkům na jakost. Správní orgán k tomu dodává, že pro příjemce (účastníka řízení) zboží – PHM – je omezená možnost zjistit skutečnost, že dodaná PHM splňuje požadavky na jejich jakost a složení stanovené prováděcím předpisem, zvláštními právními předpisy a českými technickými normami, tedy zda se následně prodejem PHM nebude dopouštět protiprávního jednání, avšak to prodávající nezbavuje objektivní odpovědnosti. Je pouze na účastníkovi řízení, aby si zajistil takový zdroj dodávek PHM, který by následně minimalizoval riziko jeho případného protiprávního jednání, či zajistil příslušná a účinná opatření, jenž by prodeji nekvalitní PHM zamezily. Správní orgán nezkoumal, zda k nedodržení jakostních limitů došlo úmyslným či nedbalostním jednáním některého z článků výrobního nebo distribučního řetězce. Z těchto důvodů nebylo na místě přihlížet k tomu, zda ke vzniku odchylky došlo úmyslnou manipulací či nedbalostí ani jako k polehčující ani jako k přitěžující okolnosti.

Při určení následku protiprávního jednání vycházel správní orgán z následujících skutečností. Z hlediska následků jde o přestupek ohrožovací, kde vznik materiální újmy (např. škody na vozidle) není nutným předpokladem naplnění jeho skutkové podstaty (dokonáním). Zde je přestupek dokonán již samotným prodejem PHM, jenž nespĺňuje jakostní kritéria, tzn., že pro spáchání přestupku postačuje, je-li zákonem chráněný zájem pouze ohrožen a škodlivý následek nemusí nutně nastat.

Správní orgán dále uvádí, že snížený bod vzplanutí signalizuje, že PHM (motorová nafta) může mít sníženou mazivost, a to vzhledem k pravděpodobné přítomnosti benzínových frakcí snižujících viskozitu. V uvedeném případě může být obsah benzínových frakcí až několik procent a může negativně ovlivnit mazivost a v souvislosti s tím může dojít k mechanickému poškození dílů palivové soustavy, zejména rotačních vstřikovacích čerpadel, pístků řadového vstřikovacího čerpadla a trysek. Správní orgán uvádí, že se jedná o charakteristický následek prodeje nejakostní PHM a proto následek nebyl vyhodnocen ve prospěch ani v neprospěch účastníka řízení.

Snížený bod vzplanutí představuje podstatné snížení požární bezpečnosti při manipulaci s motorovou naftou a zvýšení nebezpečí předčasného a neočekávaného vzplanutí, přičemž je obtížné stanovit hranici, od které teploty se při standartním způsobu používání požární bezpečnost významně zhoršuje. Potencionální nebezpečí poškození motoru je možno

předpokládat při bodu vzplanutí nižším než 30 °C (zjištěno 40,5 °C). Uvedený rozdíl správní orgán považuje za více závažnou odchylku od jakostní normy vzniklou v důsledku provozní nekázně společnosti, obvykle při rozvozu paliv nebo při manipulaci a skladování. Jak je patrné z předešlé pasáže textu, nemá zjištěný rozdíl od limitních hodnot přímý bezprostřední dopad na chod motoru, přesto se nejedná o rozdíl (teplotní) zanedbatelný.

Tím, že jmenovaným účastníkem řízení prodávaný druh pohonné hmoty neodpovídal předepsané jakosti, docházelo k poškození spotřebitele, který právem očekává kvalitní výrobek zaručující jeho spokojenost. V tomto případě je však zcela odkázán na solidnost podnikatele a prakticky není schopen se bránit, neboť jakost pohonných hmot nemá možnost zkontrolovat. Navíc následky používání nekvalitních pohonných hmot se projeví po delším časovém období.

Jako k polehčující okolnosti bylo správním orgánem přihlédnuto ke skutečnosti, že se jedná o první vzorek PHM, který odborným posouzením byl shledán u obviněné jako nevyhovující jakostním parametrům. Jedná se tedy o hospodářský subjekt do této doby bezúhonný.

Pokud jde o okolnosti přestupku, hodnotí správní orgán v neprospěch společnosti velikost odchylky, neboť se jedná o odchylku závažnější (viz výše).

Správní orgán jako k přitěžující okolnosti přihlédl k množství nevyhovujícího PHM (10.309ltr.), které bylo prodáno od dodání nejakostního motorového benzínu na čerpací stanici (30.12.2022) do doplnění zásobního tanku, ze kterého byl odběr PHM ze strany ČOI proveden, ke kterému došlo dne 06.01.2023, což při průměrné velikosti nádrží osobních automobilů - cca 50 litrů – znamená, že bylo tímto poškozeno cca 206 spotřebitelů během 7 dnů, což správní orgán hodnotí jako větší množství. Správním orgánem byla v neprospěch účastníka řízení zohledněna velikost (výtoč) čerpací stanice, tedy množství spotřebitelů, které bylo prodejem nejakostní PHM poškozeno.

S ohledem na výše uvedené okolnosti, jež mají vliv na určení výměry pokuty, hodnotí správní orgán přestupek jako méně závažný (s ohledem na zákonné rozpětí pro uložení pokuty – 5mil Kč), čemuž odpovídá i samotná výše udělené pokuty. Výše pokuty se odvinula zejména od závažnosti a charakteru zjištěné odchylky.

Výše sankce se neodchyluje v neprospěch jmenovaného hospodářského subjektu od pokut ukládaných dozorovým orgánem v obdobných případech (viz - <https://www.coi.cz/pro-spotrebitele/pokuty-za-nejakostni-paliva/>).

Pokuta je uložena v hranici zákonného rozpětí uvedeného v ust. § 8 odst. 3 písm. b) zákona o pohonných hmotách, podle kterého lze za předmětný přestupek uložit pokutu až do výše 5 000 000,- Kč. Dle uvážení správního orgánu je shora uvedená výše pokuty plně v souladu se zákonem, nese v sobě i nezbytný preventivní prvek a svojí výší odpovídá zásadě přiměřenosti používané ve správním řízení.

Správní orgán nepovažuje uloženou pokutu (100.000,- Kč) s ohledem na závažnost přestupku za nepřiměřenou. Sankce nemůže být natolik nízká, aby postrádala svou hlavní funkci, a to funkci represivní, tj. trest za protiprávní jednání, ale i funkci preventivní.

Z výše uvedených důvodů rozhodl správní orgán tak, jak je uvedeno na 1. straně tohoto rozhodnutí (příkazu).

P o u č e n í

Podle ust. § 150 odst. 3 správního řádu má obviněný právo podat proti tomuto příkazu odpor ve lhůtě 8 dnů ode dne jeho oznámení u správního orgánu, který příkaz vydal. Lhůta pro podání odporu běží ode dne následujícího po oznámení příkazu. Včasným podáním odporu se příkaz ruší a v řízení se pokračuje.

Pokud po podání odporu bude vydáno rozhodnutí, kterým bude obviněný uznán vinným z přestupku, bude jí, kromě správního trestu uložena podle ust. § 95 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich ve spojení s ust. § 79 odst. 5 správního řádu též povinnost nahradit paušální náklady řízení ve výši 1.000,- Kč, které jsou stanovené vyhláškou č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o paušální částce nákladů řízení, v platném znění. Příkaz, proti němuž nebyl podán odpor, se stává pravomocným a vykonatelným rozhodnutím.

Ing. Jan Řezáč, MBA
ředitel České obchodní inspekce
inspektorát Plzeňský a Karlovarský
se sídlem v Plzni